UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F. co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]: tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi. omnibusq[ue] euangelica documenta ...

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

Qual[ite]r [deu]s e[st] i[n] creatur[is]. [sermo]. xiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70359

Visual Library

nis ⁊ cum ribaldis. Prouerb.xiij. Quiſcũ ſapientib⁹ gradit̃ ſapiens eſt. amic⁹ ꝟo ſtultoꝝ ſimilis efficiet̃. Pſ̃. Cum ſancto ſan-ctus eris: ⁊ cum puerſo puerteris. Secunda cauſa eſt incaura pſũptio: ſicut q̃ ad ludos periculoſos ⁊ mortiferos ſe ingerit: vel cum vilia ſortit̃ officia vel exercitia: et in hac pfeſſione pmanſerit: niſi forſitan ⁊ parentes eius illius pfeſſiõis fuerint. Nã tunc nil iudeus iudeo: nil catelina cethe-go: nil doloſus doloſo. ff. ð dolo. ſi duo. C. de heretic̃ q̃m. et. C. de inoffi. teſta. l. In arens. Sub hac cauſa moralr̃ compꝑhen-dunt̃ oẽs luſores taxilloꝝ vl̃ alearũ. Ubi nota q̃ octo differentie pſonarũ ꝓpter hoc damnant̃. Primo ludentes. Secũdo aſſiſtentes qui dant fauorem ludo. Tertio rectores reipub. qui pmittunt ludũ. quia vt dicit tex. ij. q. vij. Negligere/cum poſſis p turbare puerſos: nihil aliud eſt q̃ȝ fouere. nec caret ſcrupulo ſocietatis occulte q̃ manifeſto facinori deſinit obuiare. Ad idem facit. lxxxv. diſt. Error. Quarto mutuan-tes pecuniã. vbi nota q̃ q̃ mutuat pecuniam ludenti ad ludũ in ludo aleaꝝ: nõ põt repetere de iure pecuniã mutuatã: q̃a i pari cauſa turpitudinis melior eſt ꝯditio poſſidentȝ. l. Ubi aũt. ff. de cõdi. ob tur. cau. Si aũt is cui mutuatũ eſt iurauit reſtituere: debet aut petere abſolutiõem a iura-mento a iudice eccleſiaſtico: aut reſtituere et poſtea repetere. vt i c. Debitores. de iu-reiu. q̃uis de hoc vltimo dubitẽ aliquali-ter. et ideo iſtud non firmo. Quinto: pre-ſtantes taxillos. Sexto: cõmodãtes tabulariũ. Septimo pſtãtes cãdelas/ad lumẽ his tenebris dandũ. Octauo cõmodãtes locũ ſiue domũ: ſiue aliũ locũ. Ergo caueamus ab hm̃oi ingratitudinib⁹. et ſi quis veſtrũ in aliquo caſu de pdictis fuerit: re-conciliet̃ deo per pniam. Nam ex hoc purgatur cauſa ingratitudinis. Nam ſicut d̃t Bar. in. l. iij. §. fi. ff. de adimen. lega. ſi pat̃ exheredauerit filiũ ex iuſta cã ⁊ poſtea re-cõciliauerit ſe cũ eo: illa exheredatio ẽ adẽpta. Et ſic in ꝓpoſito: ſi q̃s noſtꝝ recõciliauerit ſe cũ deo p pniam: maxĩe p ingreſſuȝ religiõis purgat̃ cã ingratitudinis. xix. q. iij. nõ licet. et ſic ꝯſequet̃ vite btẽ hereditatẽ. Ad quã nos pducat ipſe fili⁹ dei cuius nos coheredes futuros eſſe ſperamus.

¶ Qualiter de⁹ eſt i creaturis
Sermo XIIII.

QUi es in celis. Supra expoſita ſũt verba illa Pater noſter. Nõ ſeq̃tur exponere iſta verba: Qui es in celis. que verba ptinent etiam ad captationẽ beniuolẽtie: ſm q̃ pmiſſuȝ eſt ſup̃ ſer. vj. in principio. Salutet̃ virgo ⁊c̃. ¶ Pro declaratione ergo hoꝝ verboꝝ notãdũ q̃ iſta verba Qui es in celis: poſſunt dupliciter exponi. Uno modo ſm ſenſum lr̃alem. Secũdo modo ſm ſenſum moralẽ. Et de q̃libȝ fiet vn⁹ ſermo/ dño cõcedẽte. Primo q̃mõ ſm ſenſum lr̃alem eſt notandũ: q̃ celi accipiunt̃ h̃ ad lr̃am p corpib⁹ celeſtib⁹. Et ſũt tres celi ſm Tho. parte. j. q. lxviij. art. iiij. de quibus ſcriptura ſacra mentionẽ facit, vicȝ celum ſidereũ: cryſtallinũ: ⁊ empyreum/ in quo chr̃s eſt ſm diuinitatẽ ⁊ hũanitatẽ: ⁊ alij ſcti. Primũ aũt celũ ſidereũ ꝯtinet octo ſpheras. vicȝ. Pria ẽ lune. Secũda mercurij. Tertia venerȝ. Quarta ſolis. Quinta martȝ. Sexta iouis. Septia ſaturni. Octaua celũ ſidereũ in quo ſtelle ſunt fixe: ſm q̃rũdã opinionẽ. Scõm hũc aũt modũ exponẽdo remanet difficultas, ſed p intellectu vero no. q̃ ꝯtingit aliquid eſſe in loco triplr̃. Uno mõ circũſcriptiue et diffinitiue. ſicut eſt corp⁹ in loco/ q̃a cõcludit̃ ⁊ menſurat̃ loco: et ſic eſt in vno loco q̃ nõ eſt alibi. Scd̃o mõ eſt in loco diffinitiue tm̃: ſicut eſt angelus: q̃ q̃uis non concludat̃ nec menſuret̃ loco: ſic tñ eſt in vno loco q̃ nõ eſt alibi. Tertio mõ nec circũſcriptiue nec diffinitiue: ſicut eſt de⁹: q̃ nec cõcludit̃ nec mẽſurat̃ loco: ⁊ ſic ẽ i vno loco q̃ vbiq̃ ẽ tot⁹. Hiere. xiij. Celũ ⁊ terrã ego impleo: d̃t dñs. Igit̃ cũ de⁹ vbiq̃ ſit incircũſcpt⁹ ⁊ indiffinitus. Incircũſcriptus: q̃r ñ ꝯcludit̃ neq̃ȝ capit̃ loco. iij. Re. viij. Celũ ⁊ celi celoꝝ te cape ñpñt. Indiffinit⁹ aũt: q̃r ſic ẽ i vno loco q̃ ẽ vbiq̃ tot⁹. et tãte eſt infinitatȝ q̃ ñ põt loco cõprehẽdi, nec claudi. nõ ſic angel⁹: vt dictum eſt. Quid ẽ ḡ q̃ d̃r Qui es in celis: q̃ſi alibi ñ ſit. Rñ. q̃ q̃uis de⁹ q̃ntũ ad hũanitatȝ q̃ i chr̃o eſt ſit tm̃ in celo empyreo: localr̃ tñ ſm diuinitatẽ vbiq̃ eſt tot⁹ in toto orbe ⁊

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

torꝰ in q̄libet ꝑte. Dicit tñ ſpecial'r eſſe i ce
lis: q2 ibi maria ⁊ ꝑncipalia opa ſua oſtē-
dit magꝫ ꝙ alibi: ſicut ē magnificētia: vir
tus ⁊ glīa. ſm quē modū nō eſt deꝰ i mōdo
in q̊ oīa ſunt cōfuſa ⁊ ꝑmixta: eoꝙ int bo-
nū ſemē ſeminatū a deo /inimicꝰ hō ſupſe-
minauit zizania. Vñ neqꝫ potētia dī oſtē
dit in mōdo: q2 multa mala in hoc mōdo fi-
unt ipſiꝰ dei oculis cōn/uētibꝫ aſi illa phi-
bere neq̄at, nec iuſtitia: q2 ñ ꝑmiat iuſtos
nec corripit pctōres, nec ſapiētia: q2 ſtulto
rū infinitꝰ eſt nūerꝰ. Et q2 vt dr Eccī.ix.
Uniuerſa eq̄ eueniūt iuſto impio: bono ⁊
malo: mūdo ⁊ imūdo: imolanti victimas
⁊ ſacrificia ꝯtēnenti. ex q̊ exortꝰ eſt error i
mētibꝫ plimoꝝ: ꝙ diuia ꝓuidētia ñ ſe extē
dat ad actꝰ hūanos: vt dictū ē s. ſer. j. Nec
glīa. Exo. xxxiij. Nō me videbit hō ⁊ viuet
In celo igit oñdit deꝰ oēm magnificētiaꝫ
ꝟtutē ⁊ glīam ſuā quantū extēdit ſe capa-
citas creaturaꝝ. et hac rōne dr deus ſpeci
aliter eſſe in celo. ſicut ⁊ aīa ꝙuis ſit tota
in toto corꝑe ⁊ tota i q̄libet ꝑte corꝑis: tñ
dr ſpecial'r eſſe in facie: q2 ibi oſtēdit opa-
tiones ſenſitiuas q̄s corꝑi tradit, ꝓpter q̊d
dr Geñ. ij. Formauit deus hoiem de limo
terre: ⁊ inſpirauit in faciē eiꝰ ſpiraculū vi-
te. Nota ſpiraculū vite. ꝙuis Baſilꝰ itel
ligat ꝑ ſpiraculū vite grām ſpūſſcti: tñ cō-
munior ⁊ melior ē expoſitio Auguſtini q̇
ꝑ ſpiraculū vite itelligit aīaꝫ: vt no. Tho.
ꝑte. j. q. xcj. ar. iiij. ad tertiū. Nota/in faciē
eiꝰ. q2 opationes vite magis manifeſtant
in facie hoīs ꝓpter ſenſus ibi exiſtētes: ſm
Tho. vbi s. Vt aūt hāc materiā latiꝰ exor
diamur ⁊ declaremꝰ Nota: ꝙ deꝰ eſt in cre
aturis diuerſis diuerſimode ſm diuerſuꝫ
modū recipiēdi: quia vnūq̄dqꝫ recipit ſm
modū recipientꝫ. Eſt ḡ deus in creaturis
octo modis. videlicet

Primo ꝑ potentiā vniuerſalem.
Secūdo ꝑ potentiā generalem.
Tertio ꝑ eēntiā dinalē aut euidētialē.
Quarto ꝑ grām humanalem.
Quinto ꝑ glīam ſupnalē.
Sexto ꝑ vnionē ꝑſonalem.
Septimo ꝑ aſſumptionē carnalē.
Octauo ꝑ trāſmutatiōem ſacramētalē

¶ Primis tribꝫ modis deꝰ ē in oībꝫ crea-
turis. Quarto ꝟo mō ē ſolū in hoībꝫ iuſtꝫ
viatoribꝫ. Quito mō eſt i angel' ⁊ hoībꝫ cō
prehēſoribꝫ. Sexto mō eſt ſolū in ieſu chri
ſto. Septimo mō fuit in ꝟgine Maria.
Octauo mō fuit i hoſtia ꝯſecrata. ¶ Pri
mo mō. ſ. ꝑ potentiā eſt deꝰ in oībꝫ creatu
ris: inq̄ntū. ſ. oia eiꝰ ꝑtāti ſubdūt: ſiue ſint
creature hñtes ſolū eſſe: ſiue etiā viuere: ſi
ue etiā ſentire: ſiue intelligere. Sic em̄ rex
dr eſſe in toto regno ⁊ in q̄libet eiꝰ ꝑte per
potētiā/q2 ad oēm locū regni extēdit eius
potētia: ſic ⁊ mltō magꝫ incōꝑabil'r ē deꝰ
in oībꝫ creaturꝫ. Dic regi ꝙ ꝑcipiat mon-
ti q̇ eſt in reg̊ ſuo ꝙ moueat: mari fluctuā-
ti ꝙ q̇eſcat: arbori ꝙ fructificet: infirman
ti ꝙ ꝯualeſcat: mortuo ꝙ rſurgat ⁊c̄. Cer
te nō poterit. Sed deꝰ a ꝑncipio ꝑcepit ſo
li ⁊ lune ⁊ ſideribꝫ ꝙ moueant. ⁊ ſic obedi
unt ei oēs creature ad nutū. Pſ. Statuit
ea in eternū ⁊ in ſeculū ſeculi: ꝑceptū po-
ſuit ⁊ ñ ꝑteribit. Solus ⁊ miſerabil' pctōr
eſt deo rebellis. Et vt ait Aug. turpis eſt
pars q̄ nō ꝯuenit vniuerſo ⁊c̄. Heſter. xiij
Dñe deꝰ oīpotēs in ditione tua cūcta ſunt
poſita ⁊ nō eſt q̇ poſſit tue reſiſtere volun-
tati: tu feciſti celū ⁊ terrā ⁊ q̇cq̇d celi am-
bitu ꝯtinet: dñs vniuerſoꝝ tu es. Exten-
dit etiā potētia dei ad oēm locū. ſ. in celū:
in ifernū ⁊ in purgatoriū ⁊ in hunc mōdm.
Jdō pſ. Quo ibo a ſpū tuo ⁊ q̊ a facie tua
fugiā. ſi aſcēdero i celū tu illic es: ſi deſcē.
in ifer. ades. Si ſūp. pē. m. di. ⁊ habi. i ex.
ma. etei illuc ma. t. ñ. m. ⁊ te. me dex. t. pſ.
cxxxviij. Sic em̄ nō ꝑt aliq̇s fugere ad ali
quē locū in q̊ nō inueniat celū: ſiue ad oc-
cidentē vadat: ſiue ad orienteꝫ ⁊c̄. Sic nō
ꝑt q̇s fugere deū q̇n ipm inueniat. ſi em̄ fu
git deū miſericordē: inuenit deum iuſtū. ⁊
ecōuerſo. Nota exemplū de Jona q̇ volu
it fugere deū ꝑcipientē: ⁊ inuenit deū ira-
ſcentē. Jone. ij. Vñ Aug. in. iiij. ꝯfeſ. Te
deū nemo amittit niſi q̇ dimittit: ⁊ qui di
mittit: q̊ it aut q̊ fugit niſi a te placato ad
te iratū ⁊c̄. ¶ Scdō mō. ſ. ꝑ potētiā ē deꝰ
in oībꝫ creaturꝫ: inq̄ntū. ſ. oia nuda ſunt et
aꝑta añ oclos eiꝰ. Heb. iiij. Non ſic rex in
regno: q2 ñ videt oia: ſed tm̄ illa cog̊icit d
q̇bꝫ informat ꝑ nūcios vel ꝑ lrās. Sꝫ deꝰ
eſt ita in oībꝫ ꝑ potentiā ꝙ etiā eſt vbiqꝫ ꝑ
pñtiā. q2 oia videt ⁊c̄. Ergo q̄ntū dꝫ caue
re peccator a pctis: q2 videt a deo. Mag̃
cecitas fuit in Adā ex pctō ſuo ſibi ꝓueni
ens: ꝙ cū vocaret ⁊ q̄reret a deo: putabat

ſe poſſe abſcõdere a facie dei. Vñ ſic Geñ. iij. Cum audiſſet vocẽ dñi deambulantis in paradiſo ad aurã poſt meridiẽ/abſcondit ſe Adã ⁊ vxor eius a facie dei in medio ligni paradiſi. Vocauitq̄ʒ dñs deꝰ Adã: ⁊ dixit ei. Ubi es? Qui ait. Vocẽ tuã audiui in paradiſo ⁊ timui: eoq̄ nudꝰ eẽm: ⁊ abſcõdi me. Nota eoq̄ nudus eſſem. Bñ nudꝰ eras Adam in vtroq̄ʒ hoie. nã ⁊ aiam ſuã ſpoliauerat veſtimẽtꝭ ꝟtutũ. q̃r oẽs virtutes ⁊ gratiã pdidit peccãdo. Sic ⁊ tu peccator ⁊c̃. Dic vt expedit. Et idõ q̃libet debet erubeſcere a peccando in cõſpectu dei. Nota exemplũ de btã Theodora de q̃ legit̃ in legẽdis ſanctoꝝ ⁊c̃. Ideo Augꝰ. in regula. Nec putare dʒ ſe nõ videri cũ hoc facit. videt̃ oino: ⁊ a q̃bꝫ ſe videri nõ arbitrat̃. ſed ⁊ſi lateat ⁊ a nemine hoim videatur: q̃d faciet de illo deſup inſpectore quẽ latere nihil põt: q̃ tãto videt patiẽtius q̃nto ſapientius. Vñ verſus. Cum q̃d turpe facis qð inſpectãte ruberes. Cur ſpectante deo non magis ipe rubes? Adde qð notaui ſ̄. ſermone. x. pte. ij. Vnð Prouer. xv In omni loco ocl'i dñi ꝯtẽplant̃ bonos et malos. ¶ Tertio modo. ſ. p eſſentiã deus eſt in oibꝫ creaturꝭ inq̃ntum oibꝫ adeſt vt cauſa eſſendi: ſm Tho. parte. j. q. viij. art. iij. Eſt aũt deus cã efficiẽs creaturaꝝ p ſuam potentiã q̃ approprïat̃ patri. Pſ. Qui fecit celum ⁊ terram: mare ⁊ oia que i eis ſunt. Et eſt cauſa formalis: lo quẽdo ð forma extrinſeca per ſuã ſapiaʒ. Pſ. Oia in ſapientia feciſti. Geñ. j. In pncipio. i. in filio creauit deus celũ ⁊ terrã. Sapiẽtia autẽ approprïat̃ filio. Et eſt cauſa finalis per ſuam bonitatẽ: que approprïat̃ ſpũiſancto Prouerb. xvj. Uniuerſa ꝓpter ſemetipm operatꝰ eſt dñs. Apoca. j. Ego ſum alpha ⁊ o pncipiũ ⁊ finis: ſm Tho. par. j. q. xlix. ar. j. in. ix. argumẽto. Latius pte. j. q. xliiij p totam q̃ſtionem. Unde ſi deus retraheret a creaturꝭ manũ ſue bonitatis: omnia in nihilũ redirẽt: ſicut de nihilo facta ſunt Pſ. Aperiente te manũ tuã oia imple. bonitate. Auertẽte aũt te faciẽ tur. auferes ſpũm eoꝝ ⁊ deficient ⁊ in pul. ſuũ reuer. pſ. ciij. ¶ Quarto modo. ſ. p gratiam humanalẽ ſolũ eſt in creatura rõnali ⁊ in homine ꝟtuoſo ⁊ deũ timenti. Hierem. xiiij. Tu in nobis es dñe. Eſt autẽ iſto mõ deꝰ in nobis Primo p fidem. Eph. iij. Habitare chr̃m per fide in cordibꝫ noſtrꝭ. Secundo p charitatẽ. Rom. v. Charitas dei diffuſa eſt in cordibꝫ noſtris per ſpũmſanctum qui datus eſt nobis. Itẽ. j. Jo. iiij. Deus charitas eſt ⁊ q̃ manet in charitate in deo manet ⁊ deus in eo. Tertio p obedientiã. Joã. xiiij. Siq̃s diligit me ſermonẽ meũ ſeruabit: ⁊ pater meꝰ diliget eũ: ⁊ ad eũ ve. ⁊ mã. apð e. faciemꝰ. Hoc g̊ modo deꝰ eſt tm̃ in bonis hoibꝫ viatoribꝫ: nõ aũt eſt in pctõribꝫ. Prouer. xv. Longe eſt dñs ab impijs. Item pſ. Lõge a pctõribꝫ ſalus. Nota lõge/non p diſtantiã localem Nam vt ait Aug. in. j. confeſ. Nõ eñ pedibus aut ſpacijs locoꝝ itur abs te: aut redit̃ ad te: ſed p differentiaʒ formalẽ: ſic album differt a nigro. Nam deus eſt iuſtꝰ. peccator iniuſtus. deus eſt bonus: peccator ꝟo malus. deus eſt miſericors: peccator impius. deus eſt ſapiens: peccator eſt inſipiẽs ⁊c̃. ij. Coꝝ. vj. Que pticipatio iuſtitie cũ iniq̃tate: aut que ſocietas lucꝭ ad tenebras: que aũt conuentio chr̃i ad belial? Ideo dixit Moyſes filijs iſrael poſtq̄ murmurauerũt ⁊c̃. Nolite aſcẽdere: non eñ eſt dñs vobiſcũ: ne corruatis coraʒ inimicis veſtris. Nũe. xiiij. ¶ Quinto modo. ſ. per gl'iam ſupnalem deus eſt ſolũ in angelis ⁊ animabꝫ beatis in q̃bus eſt per gloriã. Nam eſſentia dei eſt intra eſſentiã aniaꝝ ſanctaꝝ: et ſic habitat in eis q̄ efficiunt̃ dij per pticipationẽ diuinitatis. pſ. v. Letent̃ oẽs qui ſperant in te: in eternũ exultabunt ⁊ habitabis in eis. Itẽ Apoca. xxj. Ecce tabernaculũ dei cum hominibus ⁊ habitabit cum eis: ⁊ ipſi populꝰ eiꝰ erunt: ⁊ ipſe deus cum eis erit eorũ deus. Item. j. Coꝝ. vj. Qui adheret deo vnus ſpiritus eſt. ¶ Sexto mõ excellẽtiſſimo et ineffabili. ſ. per vnionẽ pſonalẽ eſt i vno tm̃ hoie. ſ. Jeſu chriſto filio dei in quo nature diuina ⁊ humana ſunt coniuncte in vnitate pſone filij dei: ita vt vna de altera predicet̃: ⁊ ecõuerſo. De hoc modo eſſendi loquit̃ dñs Joan. xiiij. Verba que loquor vobis/a meipſo nõ loquor: pater autẽ in me manens ipſe facit opa. Et Col. ij. In chr̃o inhabitat ois plenitudo diuinitatis corpaliter. nã inhabitat non ſoluʒ pmis quinq̄ʒ modis ſupradictꝭ: ſed etiam

per vnionē in eodem ſuppoſito. Nota corporaliter. quia. ſ. non tm̄ aïa eſt a verbo aſſumpta: ſed etiam corpus. Unde ꝛ in triduo mortis chr̄i/ corpus fuit vnitū diuinitati: ꝗuis eſſet corpus ip̄m ab aïa ſeparatum. ¶ Septimo modo ꝑ aſſumptionez carnalē fuit ſolum in virgine glorioſa: de cuius puriſſimis ſanguinibꝫ aſſumpſit filius dei corpus hūanū: ꝛ habitauit in corpore virginis matris ꝑ nouē menſes ꝛ ſex dies decimi menſis. iuxta illud Sap̄. vij. Sum ꝗdem ꝛ ego mortalis hō ſimil' oībꝫ et ex genere terreno illius qui prior fact⁹ eſt: et in ventre matris figuratus ſum/ caro decē menſiū tp̄e ꝛc̄. Unde ꝛ ip̄a virgo beata ſpecialiter ꝓpter hoc dicit̄ templum dei. vnde eccl'ia. Domus pudici pectoris templū repente fit dei. Item Eccli. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabnacl'o meo. Ps̄. Sāctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus. ꝓpter hoc dixit angelus ꝟgini: Dn̄s tecum. Nam cū ipſa fuit domin⁹ pater ꝑ potentiā: qui hanc fecit virginē concipere Scd̄o fuit cū ea dn̄s fili⁹ ꝑ ſapiaz: ꝑ quā filius dei ſciuit ingredi ꝛ egredi vterꝫ virginis abſqꝫ apꝛtione vulue virginalis. iuxta illḋ Ezech. xliiij. Porta hec clauſa erit ꝛ non apiet̄: et vir non tranſibit ꝑ eā: qa domin⁹ deus iſrael ingreſſus eſt ꝑ eā. Tertio fuit cum ea dn̄s ſpūſſanct⁹ per bonitatem ꝛ clementiā: per quā fecit vt ſine peccato cōciperet. Hoc ergo modo ꝙ fuit in beata ꝟgine/ nunꝗꝫ fuit nec erit in alia creatura ꝗꝫ in ipſa virgine glorioſa digna oī gloria ꝛ honore. Et hec exiſtentia dei i virgine fuit cauſa ꝛ origo ꝓpter quam de⁹ eſt in nobis per gratiā ꝛ gloriam. de quibus dicitur ſupra in. iiij. Et hoc modo oſtēdi. Unde dixit Eſa. ꝺ ꝟgie glioſa. Ecce virgo concipiet ꝛ pariet filiū ꝛ voca. nomen ei⁹ emanuel. i. nobiſcū de⁹. Eſa. vij. Fuit etiā nobiſcū de⁹ per cōuerſatiōem ꝛ habitationē terrenalē, iuxta illud Baruch. iij. Poſt hoc in terris viſus eſt ꝛ cum homibꝫ conuerſat⁹ eſt. ¶ Octauo modo. ſ. ꝑ tranſmutationē ſacramentalē eſt in hoſtia conſecrata: in qua eſt corpus chriſti ꝛ anima cum diuinitate: nō ꝗdem ꝑ modū quantitatis: ſed ꝑ moduz ſubſtantie: ita ꝙ diuiſa hoſtia/ in qualibet eius ꝑte eſt totus chriſtus. Nota ſimilitudinem de ſpeculo fracto ꝛc̄. Sicut añ cōſecratiōem in qualibꝫ parte hoſtie erat tota ſubſtantia panis: ſic forme accidentales ſunt in qualibet ꝑte ſubiecti ꝛ tote in toto ſubiecto: Sic ꝛ corpus chr̄i eſt totum in tota hoſtia cōſecrata: ꝛ totū in ꝗlibet ꝑte. De hoc modo eēndi dr̄ Matth. vlti. Ecce ego vobiſcū ſum omnibꝫ diebus vſqꝫ ad conſūmatiōem ſeculi. Nota vobiſcū ſuz. ſ. per p̄ſentiā ſacramentalem in hoſtia conſecrata.

¶ Qd̄ et orationibus ſancti dicūtur celi Sermo XV.

Qui es in celis. Supra ſmone p̄rio expoſita ſunt ꝟba iſta: qui es in celis ſm̄ ſenſum lr̄alez. Nō ſequit̄ exponere ea ſm̄ ſenſum moralē. Salutetur virgo ꝛc̄. ¶ Pro cōplemento ſermonis notandū ꝙ in ſacra ſcp̄tura clare innuit̄ ꝙ ꝑ celos ſpiritualiter loq̄ndo intelligunt̄ ſancti hoīes in quibus deus eſt per gratiam in hac vita et ꝑ gloriam in futura. Et ideo dicim⁹ Pater noſter qui es in celis. id eſt in ſanctis. Hoc aūt probo duplici medio. videlicet: autoritate ꝛ ratiōe. Autoritas Ps̄. xvj. Celi enarrāt gloriam dei. Ratio poteſt adduci. Quia eīm vis amoris trāſfert amantē in amatū. Sancti autē totis affectibus in hac vita celos diligunt: ideo dicuntur celi. Unde Hugo de ſancto Uic. Scio inquit anima mea quia dilectio eſt vita tua: ꝛ quicq̄d diligis/ ipſa vi dilectionis in eius ſimilitudinem tranſformaris. Igitur ſancti dicunt̄ celi: quia celos diligunt. Unde de ſancto ꝗlibet cantat ſancta mater eccleſia. In hac ꝑegrinatiōe ſolo corꝑe conſtitutus cogitatione ꝛ auiditate in illa eterna patria conuerſatus eſt. Et apoſtolus de ſe ꝛ alijs ſanctis loquēs dicit. Nr̄a conuerſatio in celis eſt: Phil. iij. ſcilicz per contemplatiōem ꝛ amorem. Poteſt ꝛ alia ratio adduci per ſimilitudinem. Sicut eīm deus dicitur eſſe in celis: vt dictum eſt ſupra ſermōe p̄rio. Ps̄. Dominus in celo ſedes eius. Item Ps̄. Dominus in celo parauit ſedem ſuam. Sic ꝛ in ſanctis dicit̄ deus eſſe per gratiā in hac vita: ꝛ ꝑ gl'iam in alia: vt dictū fuit in di-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN